

ส่วนวิจัยธุรกิจ 1 ฝ่ายวิจัยธุรกิจ
พฤศจิกายน 2556

เก็บตกจากต่างแดน

5 Mega Trends ในทศวรรษหน้า

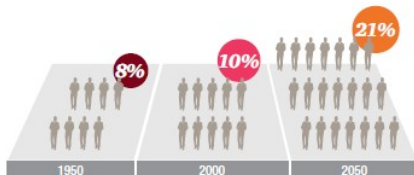

ใกล้เข้าสู่ช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่อีกแล้ว นับเป็นโอกาสดีที่ “เก็บตกจากต่างแดน” ฉบับนี้ จะได้นำเสนอข้อมูลแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในโลกอนาคต เพื่อจุดประกายและเตรียมความพร้อมให้ท่านผู้อ่านปรับตัวรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยในครั้งนี้ได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง 5 ท่านของ Price Waterhouse Cooper (PwC) บริษัทที่ปรึกษาทางธุรกิจชั้นนำระดับโลก ซึ่งเผยแพร่ในรายงาน PwC Global Annual Review 2013 เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และมุมมองของ Mega Trends ที่จะเกิดขึ้นในทศวรรษหน้า แม้ดูเหมือนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในระยะยาว แต่หลายประเด็นเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงและเห็นผลกระทบบ้างแล้วในปัจจุบัน นอกจากนี้ เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้เห็นภาพโอกาสทางธุรกิจที่ชัดเจนขึ้น ผู้เขียนจึงขอยกตัวอย่างธุรกิจที่เกี่ยวข้องและธุรกิจที่คาดว่าจะได้อานิสงส์จาก Mega Trends ดังกล่าวเพิ่มเติมด้วย

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร (Demographic Shifts)

หลังสิ้นสุดยุค Baby Boom ในช่วงปี 1965-1970 ประกอบกับวิทยาการทางการแพทย์สมัยใหม่ที่พัฒนาขึ้นมาก ส่งผลให้ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้นกว่าเดิม ประกอบกับโครงสร้างสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของครอบครัวจากครอบครัวที่มีขนาดใหญ่เปลี่ยนไปสู่ครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น รวมถึงการแต่งงานมีครอบครัวและมีบุตรมีแนวโน้มลดลง จึงทำให้สัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างมาก ขณะเดียวกันสัดส่วนประชากรวัยแรงงานก็ลดลงตามไปด้วย ส่งผลต่อเนื่องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ ทั้งการผลิตและการบริโภค ทั้งนี้ คาดว่าในปี 2050 สัดส่วนประชากรที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 21 ของประชากรโลก สูงกว่าปัจจุบันที่มีสัดส่วนราวร้อยละ 10 ของประชากรโลก ตัวอย่างธุรกิจที่คาดว่าจะได้ประโยชน์ : บริการดูแลผู้สูงอายุ โรงพยาบาล อาหารเพื่อสุขภาพ/อาหารสำหรับผู้สูงอายุ ออกแบบที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ เครื่องจักร/หุ่นยนต์ที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนแรงงาน

Proportion of the world population aged 60 years or more

Source: UN report World Population Ageing 1950-2050.

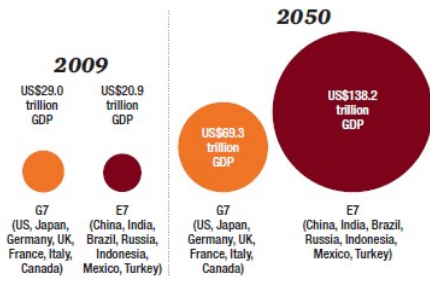
หมายเหตุ : ภาพประกอบจาก PwC

การเปลี่ยนหัวอำนาจเศรษฐกิจโลก (Shift in Global Economic Power)

จากเดิมที่เศรษฐกิจโลกขับเคลื่อนโดยกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะกลุ่ม G7 (สหรัฐฯ ญี่ปุ่น เยอรมนี สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี และแคนาดา) แต่หัวอำนาจของเศรษฐกิจโลกกำลังจะเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศตลาดเกิดใหม่ อาทิ กลุ่มประเทศ E7 (จีน อินเดีย บราซิล รัสเซีย อินโดนีเซีย เม็กซิโก และตุรกี) ซึ่งเศรษฐกิจกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว เนื่องจากกลุ่มประเทศดังกล่าวยังมีทรัพยากรสมบูรณ์และมีโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจได้อีกมาก ทั้งการค้า การลงทุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบกับจำนวนประชากรมหาศาลและมีระดับรายได้ที่สูงขึ้นต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการใหม่ๆ เพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ ในปี 2009 GDP ของกลุ่มประเทศ E7 มีขนาดราวสองในสามของ GDP ของกลุ่มประเทศ G7 แต่คาดว่าในปี 2050 GDP ของกลุ่มประเทศ E7 จะเพิ่มขึ้นอย่างมากจนมีขนาดใหญ่เป็นเกือบสองเท่าของ GDP ของกลุ่ม G7 ทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่เปลี่ยนไปจากเดิมที่เป็นฐานการผลิตและแหล่งแรงงานราคาถูก ก้าวไปสู่การเป็นตลาดบริโภคแห่งใหม่ของโลก

ตัวอย่างธุรกิจที่คาดว่าจะได้ประโยชน์ : ธุรกิจส่งออกที่ปรับสินค้าให้สอดคล้องกับรสนิยมการบริโภคของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่มากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่ม E7 ซึ่งแต่ละประเทศมีรสนิยมและวัฒนธรรมการบริโภคที่แตกต่างกัน รวมถึงธุรกิจที่เติบโตตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ อาทิ สินค้าฟุ่มเฟือย บริการสุขภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

GDP of G7 and E7 countries at US\$ PPP

Source: PwC analysis.

หมายเหตุ : ภาพประกอบจาก PwC

การเติบโตของสังคมเมือง (Accelerating Urbanisation)

ปัจจุบันเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรโลกอาศัยอยู่ในเมือง แต่หากย้อนหลังไปในปี 1950 จะพบว่ามีเพียงร้อยละ 30 ของประชากรโลกที่อาศัยอยู่ในเมือง เนื่องด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลให้วิถีชีวิตของประชากรในเมืองมีความสะดวกสบายมากขึ้น อาทิ ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณสุขโลก อาหาร เสื้อผ้า และที่อยู่อาศัย ประชากรที่เคยอาศัยอยู่ในชนบทก็เริ่มย้ายเข้ามาอาศัยในเมืองมากขึ้น เพื่อแสวงหารายได้และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ขณะเดียวกันนโยบายของหลายประเทศที่มุ่งกระจายรายได้และการพัฒนาไปสู่ชนบทมากขึ้น ช่วยยกระดับและพัฒนาสังคมชนบทไปสู่การเป็นสังคมเมือง ทำให้คาดว่าในปี 2050 สัดส่วนประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองจะสูงถึงร้อยละ 72 โดยเฉพาะในภูมิภาคแอฟริกาตอนเหนือ (Sub-Saharan Africa) และเอเชีย ที่สังคมเมืองมีแนวโน้มพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็ว

ข้อสังเกต : แต่ละประเทศมีนิยามของ “สังคมเมือง” ที่แตกต่างกันออกไป (สามารถดูเพิ่มเติมจากรายงาน World Urbanization Prospects 2011 Revision, UN) แต่ภาพรวมจะพิจารณาจากจำนวนประชากร ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตัวอย่างธุรกิจที่คาดว่าจะได้ประโยชน์ : ก่อสร้าง/วัสดุก่อสร้าง พลังงาน โทรคมนาคม/อินเทอร์เน็ต อาหารสำเร็จรูป เสื้อผ้า/เครื่องประดับ รถยนต์

World urban population

The world urban population is expected to increase by 72% by 2050

Source: World Urbanization Prospects: 2011 Revision, Produced by the UN Department of Economic and Social Affairs.

หมายเหตุ : ภาพประกอบจาก PwC

การลดลงของทรัพยากรและการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (Resource Scarcity and Climate Change)

การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก ส่งผลให้การบริโภคทรัพยากรต่างๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะการใช้พลังงาน ทั้งจากถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ รวมถึงการบริโภคน้ำและอาหาร ที่นับวันทรัพยากรดังกล่าวมีแต่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การบริโภคทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ มลภาวะที่เกิดจากการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม ชยะและของเหลือใช้ที่ไม่ได้ถูกนำไปรีไซเคิล และการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากรถยนต์ ทั้งนี้ ประเมินว่าหากรูปแบบการบริโภคทรัพยากรยังเป็นดังเช่นปัจจุบัน จะส่งผลกระทบต่อบรรยากาศของโลกและทำให้อุณหภูมิโลกเพิ่มสูงขึ้น 0.5-1.5 องศาเซลเซียสในอีก 20 ปีข้างหน้า ตลอดจนยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ อาทิ ฝนแล้ง น้ำท่วม และการเปลี่ยนแปลงของระดับความเข้มข้นในน้ำทะเล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเนื้อที่ไปยังภาคการเกษตรและการผลิตอาหารของโลก ดังนั้นทั่วโลกจึงหันมาให้ความสำคัญกับการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมถึงในภาคธุรกิจที่มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตหรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อลดหรือชะลอผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างธุรกิจที่คาดว่าจะได้ประโยชน์ : ธุรกิจสีเขียว (ธุรกิจที่ใช้วัสดุหรือมีกระบวนการผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมหรือควบคุมการปล่อยมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม) บรรลุภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ พลังงานทางเลือก เกษตร/อาหาร อินทรีย์ รีไซเคิลชยะและของเสีย ที่ปรึกษาและออกแบบการผลิตโรงงานที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม บริการวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

With a population of 8.3 billion people by 2030, we'll need:

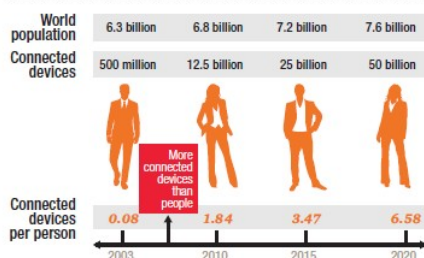
Source: National Intelligence Council: Global Trends 2030: Alternative Worlds.

หมายเหตุ : ภาพประกอบจาก PwC

ความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยี (Technological Breakthroughs)

การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเปลี่ยนโฉมหน้าของโลกไปอย่างมากจากในอดีต ทั้งรูปแบบวิถีชีวิต รวมถึงการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในภาคธุรกิจด้วย ไม่ว่าจะเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการภายในกิจการ นอกจากนี้ เทคโนโลยียังช่วยให้เกิดธุรกิจใหม่ได้ง่ายในเพียงชั่วข้ามคืน อาทิ ธุรกิจออนไลน์ โดยอาศัยประโยชน์จากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก่อให้เกิดสังคมเครือข่ายออนไลน์ (Social Network) แพร่หลายดังเช่นในทุกวันนี้ ซึ่งช่วยลดข้อจำกัดของระยะทาง ทำให้สามารถทำตลาดได้อย่างไร้ขอบเขต ทั้งนี้ ปัจจุบันประชากรโลกมีอุปกรณ์สื่อสารมากกว่า 1.84 เครื่องต่อคนเพิ่มขึ้นจาก 0.08 เครื่องต่อคนในปี 2003 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 3.47 และ 6.58 เครื่องต่อคนในปี 2015 และปี 2020 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นถึงการที่เทคโนโลยีจะก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น ธุรกิจในอนาคตจึงควรให้ความสำคัญกับการไขว่คว้าโอกาสจากความสำคัญของเทคโนโลยีดังกล่าว รวมถึงไม่พลาดที่จะติดตามทิศทางของเทคโนโลยีใหม่ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคผ่านเทคโนโลยีสื่อสารต่างๆ ที่นับวันจะเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

The rise of the 'Internet of Things'

Source: Cisco Internet Business Solutions Group, April 2011.

หมายเหตุ : ภาพประกอบจาก PwC

ตัวอย่างธุรกิจที่คาดว่าจะได้ประโยชน์ : ธุรกิจออนไลน์ (ธุรกิจที่ทำตลาดหรือให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ตหรือสังคมออนไลน์) โทรคมนาคม อุปกรณ์สื่อสาร บริการคอนเทนต์ออนไลน์ พัฒนาซอฟต์แวร์/แอปพลิเคชัน

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด